

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A BALKÖZÉPPÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . . . 5 frt.
 Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.
 Egy órára . . . . 1 frt.
 Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban a debreczeni *reszenyomdában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedésükben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasabos petitior 5 krajczár. Nagyból terjedelmű s több ízben megjelent hirdemények legkevesebbet 10 krajczár. Minden hirdetés után 30 kr. Nyitlér: közlemények minden sora 20 kr. A hirdemények a szerkeszt. irodában vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetési díjak a kiadóhivatalban, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztési irodában. „Tiszta”-bankház (Főpéc 1584. szám. a. földszint jobbra) címezendők.

kaddiók megmindkét rész-
 orulatára be-
 köztel hangu-
 at kivételével
 ak elfogadása
 csak a mai
 heim Béla re-
 ratás után ér-
 dmanál.
 segők lelemé-
 kabinet sze-
 kes körök és
 Mi azonban
 most is, mert
 ly tárca még
 eglehet, hogy
 nleg asonban
 gy b. Wenck-
 né egyszerűs-
 öd miniszter
 Pejasevics

ntia lesz br.
 ar csak azok
 lépés iránt

zó miniszteri

a. b. Wenck-
 esen, csak a
 utta el ez ál-
 tárca nem
 visszavonól
 Tisza Kálmán,
 Péchy Tamás,
 egy az igazsá-
 gnyatióban. —
 felem: b. Si-
 ncics. Közokta-
 (nyos) Trefort.
 át miniszter:

enőr”

7. (feladatott
 eim és Tisza
 sben vannak
 binet mega-

É S.

etés.

áros tulajdo-
 áh ház kis-
 mestertul-
 föld, a folyó
 d. e. 9 óra-
 órájában tar-
 tásán haszon-
 ra a bérleni
 mellett hi-
 árverési fel-
 mlített szám-
 gtekinthetik.
 rezen város
 febr. 24-én

Soma
 zó.

Antal.
 László.

13-13

M

et:
 rfridivat
 gól:
 divatu
 német

ok.
 DÓK
 OK
 LÓK.
 nezia
 FÉRFI
 ik.
 emt
 DÓK.

Debreczen, márcz. 1.

— A válság véget ért.
 A balközéppártnak s a jobboldal-
 nak szövetezése a végből, hogy az
 anyagi tönkrejtés szélére juttatott or-
 szág közös erővel megmentessék, ime
 megtörtént, ténynyé lőn.
 A Bittó-minisztérium, mely beada-
 lemondásait, tegnap óta — nem létezik
 többé.
 Helyét a balközéppárt és jobboldal-
 tagjaiból alakult koalíciós miniszte-
 rium foglalta el.

Ma délelőtt ugyan már köztöltik
 Debreczen város közönségével, lapunk
 rendkívüli kiadásában a tegnap este
 megalkult új minisztérium névsorát;
 miután azonban megeshetik, hogy az
 nem minden olvasónk kezéhez jutott el,
 még egyszer ismétljük azt:

Miniszterelnök: b. Wenckheim Béla.
 Belügyminiszter: Tisza Kálmán.
 Igazságügyminiszter: Perczel Béla.
 Pénzügyminiszter: Széll Kálmán.
 Közlekm. miniszter: Péchy Tamás.
 Keresk. miniszter: b. Simonyi Lajos.
 Vallás és közokt. min.: Trefort Ág.
 Honvédelmi miniszter: Szende Béla.
 Horváthországi min.: Pejachevich.

Az új miniszterek közül ezek szent-
 rium három tartozik a balközéppárthoz,
 u. m.: Tisza, Péchy és b. Simonyi. —
 A lelépett miniszterek közül az új mi-
 nisztériumba br. Wenckheim, Trefort,
 Szende és Pejachevich léptek át. Széll
 Kálmán és Perczel Béla, a jobboldal
 kitűnő képességű vezérférfiai s ez utóbbi
 egyszerűségi képviselőház elnöke is
 volt.

Az új miniszterek az esküt a mai
 nap folyamán voltak leendőik a felség-
 ség kezébe s holnap fogják bemutatni
 magukat az országgyűlésnek.
 Adja az ég, hogy azon áldozat, —
 melyet Tisza Kálmán és pártunk a ve-
 szélyben forgó hazának hoztak, megte-
 remjen az oltajott gyümölcsököt, hogy
 az új kormány erős kezekkel vezesse
 az országot az anyagi és szellemi felvirá-
 gzás révparájára. . .

És ha, — mit tisztá meggyőződés-
 sel remélünk, — az új kormány meg
 fog felelni a nagy és terhes feladatnak,
 mely reá vár, a haza népe millióinak
 áldása fogja kísérni s gyómolítani őket
 nemes törekvésekben.

*** A közlekedési minisztérium, a budapest-
 zimonyi vasút ügyében.** Vonatokkal több lap
 közleményére, következő száfolatot tesz köze:
 A „Hon” febr. 26-ki számában megjelent és
 Párisból vett közlemény, mely szerint a ma-
 gyar kormány egy hivatalos küldöttje az ügy-
 nevezett déli magyar garanzitított vonalok át-
 vétele és ezzel kapcsolatban a sziszek-novi-i
 és a buda-zimonyi vasút garancia mellett ki-
 építése tárgyában Párisban járt volna, s hogy
 a magyar kormány egy a Duna balparti vonal
 garancia nélküli kiépítésére tett ajánlatot,
 bármely más, de kevésbé előnyös ajánlat
 vagy kedvezőtlen ajánlat volt — minden alapot
 nélkülöz és teljesen valótlan. — Ugyanis nem
 igaz az, hogy a magyar kormány részéről
 bárki is Párisban járt és annak nevében bár-
 mely ajánlatot bárkinek tett volna; nem igaz,
 hogy a magyar kormány illetőleg a közleke-
 dési minisztérium a sziszek-novi-i vagy buda-
 pest-zimonyi jobbparti vasút kiépítését célozta
 volna, mert csak a budapest-zimonyi jobbparti
 vasútra kapott még a múlt ősszel ajánlatot,

de ezt határozottan visszautasította; a sziszek-
 novi-i iránt pedig ajánlatot nem is kapott;
 nem igaz végre, hogy a közlekedési miniszte-
 rium a budapest-zimonyi balparti vasút épí-
 tése iránt adott ajánlatot mellőzte volna, mert
 ilyen nem kapott.

* A „Pester Lloyd” a következőket írja:
 „Illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva ki-
 nyilatkoztatni, hogy Fiume kormányzója Sza-
 páry Géza gróf helyén és rendén találta a
 kormányváltásnál állását az új kormány ren-
 delkezése alá bocsájtani s hogy minden más
 e dologgal kapcsolatba hozottak minden alapot
 nélkülöznek.

Külföld.

× Franciaország. Az új kabinet alkot-
 tása nagyon lassan halad előre. Buffet a neki
 és czéltól tett ajánlatokat visszautasította, remélve
 lehet azonban, hogy tárczát vállal az új minisz-
 terium mindenestre conservatív irányú leendő.
 A Journal Officiel febr. 26-án megjelent szá-
 mának egyik jegyzéke erre nézve minden két-
 séget eloszlat. Különben, mint a Journal des
 Debats jelenti, a republikánusok minden áldo-
 zatra készek, csak hogy a cabinet anti bona-
 partista legyen. — A cabinetalkotási mozgal-
 makra vonatkozólag következő táviratok érke-
 ztek:

„A La Presse szerint csak Cissey és
 Decazes tartják meg tárczáikat. Dufaure a vi-
 ceelnökségre Buffet javára lemondott, csak
 hogy a jobbközéppártot megnyugtathassa.
 Páris, febr. 27. Buffet terveire vonat-
 kozólag ellentmondó hírek keringenek. Ugyál-
 tászik, mintha visszautasította volna az új kabi-
 net alakítása czéljából hozzáintézet felhívást,
 de azért remélik, hogy más határozatra lesz
 bírható. A nemzetgyűlési elnök választása, mi
 (a mai napra) márcz. 1-ére volt kitűzve, elna-
 poltatik.

„La France” szerint Audiffret-Pasquier
 herceg nem vállal tárczát, hogy a bonapar-
 tisták elleni engesztelhetetlen gyűlölete folytán
 az új cabinet ne legyen elannyira éies ellen-
 tétben a bukott császári család híveinek párt-
 jával.

Poroszország. A porosz pártok kö-
 llemetlen dilemmába jutottak. Még nem tudták
 megköté elhatározni, vajlon engedelmesked-
 zenek-e ana pápai bullának, mely a májusi
 törvényeket érvénytelennek declarálta. —
 Kihirdessék-e azt, vagy az államörvények tisz-
 teletben tartásával melőzöék. Eddigelő, miatt a
 világi hatalomnak az egyházat való függet-
 lenségét elismerték — a májusi törvények bi-
 zonyos pontjain nézve csak is egyházi szem-
 pontból tiltakoztak, tartózkodtak azonban tilta-
 kozásuknak olynemű értelmet adni, hogy az
 államjogi vonatkozásúval is bírjon. A dolog ke-
 nyértörésre most kerül. A bulla kihirdetésével
 véglegesen szakítanak az állammal, ha ki
 nem hirdetik, akkor a csalhatlan papa anathé-
 máját vonják fejükre.

Néhány őszinte szó iparosainkhoz.

Tagadhatatlan tény az, hogy míg egyrés-
 zől a közepkörből reánk örökségek átszáma-
 zott, Czehális rendszerét és ennek sok ve-
 zedelmeseit az 1872-ik évben életbe-
 léptetett ipartörvény egy tolvonással megszt-
 tette, és ipar-institutiókat a legszabadabb
 mondhatjuk tulszabad — hatáskörrel fel-
 ruházta; más részről természetes követmény-
 nek tekinthető tény az is, hogy ezen ellen-
 kes szélsőségekbe történt rögtön átalakulás, a
 mi fejletlen, minden theoretikai alapot nélkü-
 löző, és anélkül is igen csekély hazai ipar-
 unkra országserzte megrendítő hatást gar-
 yorolt.

Valamit a politikai szolgálat után átme-
 net nélkül nyert tágkörű szabadság a népek
 bizonyos politikai értesége hiányában rende-
 sen zavart, sőt néha a legáldásosabb szabad
 politikának bukását szokta előidézni, ugy ha az
 életbeleptetett ipartörvények szelleméhez mért
 qualificatio alapját a rendszerinti isko-
 láztatást a fiatal nemzedék részére meg-
 szerezni nem sietünk, úgy eddigi csekély, és
 csak dédelgetéssel fentartott hazai iparunk el-
 fatnyulásának, és biztos bukásának nézhe-
 sünk elé.

gében felfogni bírják! Ehez járult azonban
 még azon körülmény is, hogy a sok gond, a
 tengerenyi bánat, mely barátádkat vágtak szép
 homlokán.
 — Gertrud, Gertrud! — mormogá magá-
 ban Duval asszony. — „Ugy kell lennie! Vi-
 lágosan látom most már az egész dolgot!
 Mentve vagyok, ha a törvény megjutja, hogy
 mily okok miatt gyűlölte e nő Harper Lee-t.
 A kihallgatás és az ügyész vádbeszéde
 csakhamar véget értek, s a két vádlott fel-
 szült figyelemmel hallgatta végig azon súlyos
 és leverő vádakat, melyek a tett elkövetése óta
 összehalmozódottak ellenük.
 A rendőrszolgá megesküdt arra nézve,
 hogy tisztán hallotta azon fenyegető szavakat,
 melyeket Arden asszony a meggyilkolt előtt
 mondott. A rendőrvédelel hitet tett arra, hogy
 Arden asszony zsebbelje és karperece a hulla
 mellett találhattak. Zsuzsánna, egy nem szive-
 sen megjelent tanu, pedig azt vallotta, hogy
 azon éjjelen, midon a verléstől tett el lett
 követve, Arden asszony azon házból volt.
 A tanukhoz intézett keresztkérdések, igen
 furcsa és különös világításba hozták az egész
 dolgot. Zsuzsánna meg eskü dött azon

A czehális rendszernek, — habár ennek
 sok kínóveit kárhoztjuk, — de el kell ös-
 mernünk, — meg is volt azon jó oldala, —
 hogy a theoretical hiányt (az iskolázott) obli-
 gát gyakorlat fokozása által kívánta pó-
 tólni, — és valóban iparos segítők, mielőtt
 magokat letelepítésre jogosíthatták volna, az
 ugynevezett vándorlási idők alatt ugy a bel-
 föld nagyobb városaiban, mint külföldön a hi-
 ányzott gyakorlati tapasztalatokat nemcsak
 megszerették magoknak és velük született ta-
 nulókonyagsuknál fogva magokat külföldön is
 használható, és keresett egyénekül küldöztek
 fel, hanem visszatérve hazájukba, a kénszer
 gyakorlatban szerzett tapasztalataikat saját ré-
 szökre ugy, mint a haza részére kamatoztat-
 hatták.

Es ma vajon hogy állunk iparfejletésünk
 dolgában? Felelet: rosszabbul.
 Az iparos tanocsz valamint előzett, ugy
 ma is alig visz az elemi iskolából magával
 egyeb ösmeretet át, mint: hogy jól rosszul irni,
 olvasni és valamicskét a számadásból ért, (sőt
 találkoztam nem egy tanonczzal, ki gazdájá-
 nak számláját kiizetással nyugtávtányozni és
 nevé aláírni nem volt képes) tanoczkodása
 hosszu ideje alatt semmiféle szellemi oktató-
 ságot, gyakorlatban nem részesítvén, csuda-
 ra, ha idével szellemi képessége, fogékonyága el-
 satnyui, ha iskolai csekély képzettséggel bírt
 is, azt lassankint elfelejti, keze elnehezedik az
 írásra, szóval beleesik azon állapotba, honnt
 a műveltség ápolására sem ön szorgalma, sem
 önképzőgyölkök közbejöttével fellelkedni nem
 tud, nem képes többé. — Így előlven tanít-
 ási idejét — segéd lesz, — nagykorúságát
 és érve, felébred benne az önállóságra való tö-
 rékvés, és így minden szellemi szakismeret
 nélkül törvény által nyújtott jogainál fogva ipar-
 os lesz — és — itt kezdődnek aztán a tu-
 datlanság következményei: az éheltelenség, a
 küzdés, a promor korszaka, mely readesen bu-
 kással szokott végződni.

— Ez — kevés kivétellel, de fájdalom, na-
 grozbb részben — fiatal iparos nemzedékünk
 életpájája, azon nemzedéknek, mely házi ipar-
 unk fejlesztésére és az iparügyben oly
 annyira előhaladt és iskolázott szomszéd
 tartományokkal való versenyre hivatva
 volna.

Ha kissé körültekintünk hazánk határán
 tul észraknak, mily nagy különbségek tal-
 talásunknak saját hon és az osztrák, cseh ki-
 váltképen Némethon iparfejlettsége között
 és ezen fejlődés között, és ezen fejlődés okát
 nem kell soká kutatnunk, mert ott diszlenek,
 még a legkétségbeesőbb s alig néhány ezer lakost
 számláló városokban is a polgári, városi, real-
 sat, iskolák mellett az ipariskolák önál-
 lán minden műszaki tárgyakkal bőven felsze-
 lve, hol a tanocznak a esti, vasárnap i
 tanításán kívül, még az iparigra készülő ifju
 nemzedéknek alapos elméleti oktatás is nyu-
 jtatik.

Az 1872-ik ipartörvény, midon az iparos
 segéd gyakorlati kénszerőségét megsztntette,
 az ifju iparos nemzedék kivételödsére szolgáló
 ipar, vagy vasárnapi iskoláknak, sem az állam,
 sem a városi municipiumok, sem az illető
 iparosok, sem várvete mind e három tele-
 nyező által leendő felállításáról egyetlen egy
 betűvel sem rendelkezett.

Fővárosi levél.

Budapest, febr. 28.

Barátom szerkesztő!
 A vacsi utca egyik legelegánsabb kávé-
 házában van egy nagy kerek asztal. Van ugyan
 ott több ilyen is, de különösen ez az egy az,
 mely a körülte elhelyezett bárony karszékék
 birtokosaiért kiváló figyelmet érdemel. Joraváló
 fiatal ügyvédek, törvényszéki és más tisztvi-
 sék s egyéb honoratiorok társasága ily körü-
 lülatonként a síma márványlapot, mely
 válogatott árnyaltul „kapuczinusok” és „feka-
 ték” csoportjával rakottan, napról napra vidám
 csevegésnek, alkalmilag komolyabb diskussiók-
 nak is néma tanuja.
 Természetesen első sorban a legújabb vál-
 sági hírek forognak szövegen. Kit is ne érde-
 kelneinek azok? S mennyivel inkább érdekelnek
 a kávéházi politikusokat, kivált ha ezek
 némik szellemi fölényük és összeköttetések elő-
 nyös voltánál fogva még inkább hivatva érzik

körülményre, hogy a toronyóra pár percczel
 előbb léte el a kettőt, mielőtt szerencsét-
 lenül járt ura hazajött. Arden asszony szobale-
 nyára pedig azt vallotta, hogy unyója épen 5
 percczel két óra után nyitotta ki a ház aj-
 tját s ment fel lakására. Witham ur e két
 vallomásból, ha ugyan mindkettő valószínű al-
 lapult, azon következtetést vont, hogy ez eset-
 ben Arden asszony semmi szin alatt nem kö-
 vethette el a gyilkosságot. Mert teljes lehet-
 len, s minden józanul gondolkodó előtt azonnali
 felüthetett, hogy Arden asszony azon 4-5
 perccel időköz alatt Lattát dolgozó szobá-
 jába követte, ott meggyilkolja s aztán ismét
 hazatérjen! Ily tettet nem lehetett oly rövid
 idő alatt elvégezni. — Erre nézve vádló azt
 hozta fel, hogy a szobaleány családhatott, hogy
 nem is ügyelhetett az órára, csak midon a
 gyilkosság már el lett követve, s azzal a két
 óra hozatott kapcsolatba, össettévesztette az
 idót s szintén két órával, bár lehet, hogy
 1-2 órával később történtette a hazajövetel.
 A szobaleány azonban makacsul maradt
 azon állításá mellett, hogy midon az ajtó
 nyílni hallotta önkénytelenül tekintett az órára
 s a kettőt mutatott.

magukat a nap politikai eseményeinek megvi-
 tatására.
 — En csak azt nem értem uraim, —
 mondja Hámorei, egy kellemes szöke arcú
 ügyvéd, — miért konferentiáznak annyit a mi-
 niszterjelölt urak. Hiábavaló időpazarlás az
 egész, mely a sürgös reformoknak, de a párt-
 alakításnak is akadályára szolgál.

— Te azt nem érted barátom — felszó-
 lal Pohók Laci, a nők szábad munkalöré-
 nek buzgó előharcosa, miközben gömbölyü ter-
 metét szélesen elvetve, hosszu csibukájából kéj-
 telmenten fuvogat török füstfelhőket, — az egész
 válság Topits ékszerész és Patits óras boltvál-
 toztatására vezethető vissza.

— Quelle idee! — felkiált egy czvikke-
 res ur, ki mióta vidéki bíróságra reflektál, —
 bachszerű pofaszakállát kerekre növesztette, —
 már minő összeköttetésben állana e két ur üz-
 leti helyesereje a politikai constellatiókkal?

— Hát én megmagyarázom neked pajts-
 mindjárt. Midőn Tisza monumentalis beszé-
 de a merev közjogi oppositót a haza köz-
 vetlen érdekei mögé helyezé, két férfiu fel-
 irányult tekintete. E közben történt, hogy To-
 pits ékszerész —
 — Nem ugy van; nem tudnak az urak
 semmit, — közbevá Tihamér, fiatal fekete
 prókator, ki egyszerűségi jogtudor, és habilitá-
 tálandó egyetemi magántanár, és képviselőjelölt
 és mindenképp szelleműs társalgó, — nem jó
 vónak informálva. En ösmerem az egész
 válság lefolyását minden részletében. Hisz ös-
 merhetem is, no tudják: viszonyaim folytán,
 Bittó ott hibázta el a dolgot, midon Senyneyt
 és Lónyayt következetesen kihagyta a kombi-
 nátióból. Pedig Tisza már eleve hajlott e két ve-
 zérférfihoz. És a „zöm” számtalanig is téve-
 dett. Tisza legfeljebb hetven-nyolcvan szava-
 zattal szaporítja az alakulódo kormány-
 pártot, míg az említett két ur száznál töb-
 bet elvihet magával; s akkor aztán jár nek-
 künk parlamenti többség.

— De kériek Tihamér, Topits aranymű-
 ves —
 — A mi aztán az újabb lépéseket illeti,
 igaz, hogy Wenckheim is felvihetná Senyneyt
 tárczávalálásra, de mármost kényes természé-
 tívé vált az ügy: kérdés, hogy e szigorúan
 arisztokrata fura nem fogná-e sértésnek te-
 kinteni a következetes mellötést?

— En azt hiszem, — ellenveti a bírósá-
 pírans, — hogy Senyney sokkal inkább hazai,
 semhogy a „klique” kicsinyes féltékenykedése
 eljöhását kiterítéssel megszbott utjából. — Az
 értekezés másodáról a helyzet tisztázására
 nézve szükségesek. Hisz már eddig is több
 akadályt elhárítottak, s elősegíték az ellító né-
 zetek közlekedését. Ez értekezlet következté-
 ben beszélhetünk most már a Tisza belügy-
 ségéről csaknem teljes bizonyossággal; s ezek
 folytán mondják fát accomplinak Széll Kál-
 mán pénzügyiségét.

— Eh! ne politikájtok mindig urak, —
 közbeszólj Józsi Jászabíró — beszéljünk más-
 ról is. Különben is unom már e meddő politi-
 kát, mely ugy is csupán sok zaj semmiért. Ki
 vol; a tegnapi Richter hangversenyben?

— Ne is beszéljünk róla, — feleli egy
 sugar sárga bajusz — elcsalt ez a Pető Lac-
 czi. Azt mondd, hogy mint zenekapacitás,
 csak nem maradtak el egy Richter koncert-
 ről. Nem bánom hát na, menjünk. A kaszár-
 nál én csak állólhelyet kértem, de ez a Laci
 erővel ülti akart. Megveszünk hát két zárt-
 széket. — Hogy aztán ez a jegy, kérem. —
 Három forint, feleli a pénztárnok. — Remé-
 lem, hogy a kettő egyelő? — Nem a kérem; külön-
 külön. — Képzeltétek barátim: három forint!
 — Majd álljultam.

— De legalább kiérvetted meghagy érte?
 — Oh dehogyan érvettem, meghagy érvettem.
 Az első darab csak érvet valamit, jól is adták.
 Tudod egy „Vadásznyitány” Mehuittól; volt
 benne kellemes motívumok. Emlékeztettek
 némileg Beethovenen Cis-moll sonátájára:
 tréla, trála, trala, trala, la; — de e zenemű-
 ves is hátránya kissé elavult volta. A mai iz-
 les nem elégszik meg a generálbass szabályai
 szerint kellemesen csendő melódiával, nekünk
 ma már hangfestés, mondhatnám hangszob-
 ráasztat kell. — A Liszt „Mignonja” kellem-
 esen Hauck Minnie volt. Gyönyörü karjai
 vannak. — Kár hogy a mit énekelt: csöndesen
 dudolva is elmondhatta volna. Nagyon is egy-
 szerü dallam, egész az egyhangúságig. Lehet,
 hogy a hatást az is apasztá, hogy a várt nagy
 zenekari kíséret helyett egyetlen zongorán ki-

A Duval asszony elleti bizonyítások csak
 másnap vették kezdetüket, még pedig azon
 pillanattól kezdve a midon a komédiások ott a
 Holly-Lodge előtt állni látták. A komédiások
 egész biztossággal állították, hogy a nő Du-
 valné volt s minden láto tat a legreszletese-
 sseben beszéltek el a bíróság előtt.

Duval asszony fogcsikorgatva hallgatta
 végig e részletes vallomásokat.
 — Hazugság, nyomoru rágalom az egész!
 mondá lassu alig érthető haagon.
 Ez azonban még nem volt minden a mi
 az asszonyság ellenében fel volt hozható, egy
 eset adta magát elő a mely földig sújtá Duval
 asszonyt.

Ugyanis egy tisztességesen öltözöködt
 férfiu lépett a terembe, ki azt vallá hogy neje
 a vádlott nőnek egy kis szobát adott nyolc
 napi időtartamra bérbé. — Látásból igen jól
 ismerté, sőt néhány évvel előzött egyszer már
 házában is lakott. — Mostani megjel néh
 Londonban gyanut kellett benne, mert miden
 tettében valami titokteljes, de biztos elhatáro-
 zás tükrözött vissza. — A nap legnagyobb
 részét a házon kívül tölté, s arczát rende-
 sen sűrű fátyol takará. — Egy napon aztán

sérte Richter a kedves művésznőt, kinek meg-
 nyerő kellemmel telt egyénisége ma is szivek-
 kelt nyert meg, ajkakat indított éljenekre és
 tenyereket mozdított talpasára.

— No de legalább a „Vaikürok” által
 kártpótlást nyérel?
 — Az igaz, hogy nagyszerü volt, de mit
 ért? Nagyon is rövid pécce; egy két kürt riá-
 dás, hegedüki vijjgása, rézspók süvöltése, har-
 sonák recsegése, — egy ropant öszenüködo
 ordítás: valódi zeneorkán, — s az alig elkezd-
 dett darabnak vége. Még jóformán bele sem
 meledgett az ember az idegheható hangtöme-
 gek figyelésébe s a hatás egyszerre ketté
 szakad.

— Hát a közönség milyen volt? — kér-
 de Gáthy Dolfi, elokoreszolyás és sze-
 rencsés udvarló; mesterségre nézve egyébr-
 íránt fískális.
 — A közönség válogatott és elegans volt;
 kifogástalan toilették, a magúas és zsidóhölgy
 gyémántjakkal, az urak szaloniasan. Csak egy
 átkozott hideg volt. En ugyan nem fáztam,
 melegeitett a három forint gondolata. Most is
 sajnalom, ha eszembe jut.

A társaság egyes tagjai ezután egymás
 közt csevegnek. Kisebb csoportok alakulnak.
 A „kerekasztal” egyetlen természetűdo, a
 czvikkeresztalús is foglalkozik ugyan passió-
 ból astronomiával, de az csak kontár) zoologiai
 értekezést tart a házi — és tengeri nyul és
 tengeri malacokról. Báró Pfirsich hallgatja,
 — La jcsi hadnagy Pohók urnak
 mesél mind és hadgyakorlati hőséteiről. — A
 sárga bajusz, Gyuia barátunknak tanácsok
 ma este tartandó felolvasása: „Erdővidgy mo-
 norafiája felett: Gyuia barátunk a tárgy
 iránti megérdekléséből rögtön ki is küldi
 maga magát részletes a datgyűjtés végett.

Pető Laci előadja, hogy minő nagy
 ember vidéken egy fővárosi lakos. Ö Selcyn
 volt tegnap, tanuskodni egy nagy fontosságú
 vizsgálóelvezési perben s a jó sel-
 velyek nem győztek eleget kérdeni: mi újság
 Pesten? Mi a legjobb hír a válságról? Van-e
 már minisztérium? — Persze beszélt nekik
 annyit, mennyi három miniszter válsághoz is
 elég lett volna.

Majd Tihamér és Gyuia barátunk az
 „indennemi”, felhatalmazás” és „felment-
 vény” fogalmainak distingválásába kezdenek.
 Kautz így határozta meg De Puchta egész
 másképen. Báró Pfirsich hallgatja, és
 gondolkodik: vajon amaz elszalasztott 1, mil-
 liós kis lany után magasabb vagy kisebb par-
 tieval kárpótolja-e magát?

Később brodziretek is érkezek: Mikó
 urfi, a billiardturtoz, ki jelenleg par-force-bá-
 zózással müködik azon, hogy bekövetkező har-
 madzori sorozás előtt ur alkaját mentől
 keskenyebbé tegye. Rendezvonus Laci, ki hö-
 dítványait elősorolva „házasulandó” részvény-
 nyul kínál. Nem drága, csak tíz forint. Uri
 társaság lesz együtt, s pezsgó a menyti tet-
 zik; hercegiezen fogunk mulatni!

Dicséri Matyi, az előbbiek ka-
 ramboltára, martialis sötét alak, a leglágyabb
 szivvel. Különbén szeret utazásairól, vasuti
 tarifáról és „refactjairól” beszélni. — „Drusz”
 pedig, egy áldott jó magyar főúrsúr, de e
 faj hibától egészen ment, jöföle új notákkal
 látja el a tagokat.

Néha dr. Dongai is megjelen; midon
 t. i. jögi véleményre van szükség.

cséltet becses personájával. Hja hiába, Budán jó kompanyja van, s mióta ott lakik, rák sem gondol.

— Eszem a jó lelkű, jönnék én gyakrabban, de hát soh sincsenek itt. En meg hiába nem sétálok ezen a kutyra lánczón, ha csak nem muszáj. Most is olyan rheumás vagyok, hogy más ember lefeküdnék bele. De majd másképpen lesz ez, csak jöjjék el a tavasz. Alig várom hogy zöldjöljön egy kicsit, úlok fel a lovastúra meg a hegyipályára, azt aló fel a svábhégyre. Ott gyönyörködöm ortán a felséges kilátásban. Oh be isteni egy panoráma is van attól a normafától. Be nem is tudják nagy jó uraimék, hogy mi a jó meg a szép. Mindig csak ebben a nagy fűstben szivják azt a rossz kávéházi levegőt. Megyek is én már, megjárta-tom egy kicsit a kerekét. Ki jún egyet járnai na? Senki? Jóezakat kívánok. Megyek hát én magam; de én nem rontom itt az egészségemet.

— Ne menjen meg nagyjóram; hangzik mindenfelel.

— Megyek biz én! Nem maradok én ita a herköpáternék sem. Oh be halálós véték ezt a drága jó idót itt elpötyöztim.

— Merre megy nagyjóram? — kérdi végre Pírsich békó a közkedveltségnek örvendő férfitől.

— Mindegy nekem akarmerre, csak menjünk. Hálistennek jók már a kerekék megint, nem kell őket felténi.

— Erre aztán hangzik az „Eduard zahlen“; a társaság siet és szétszökik, hogy az eszmecserét egymás barátságos csipkedését és a tudományos vitákat másnap előlről kezdje.

Egy kis mindennapi kép ez a fővárosi garçon életből, mi a debreczeni olvasó előtt tán azért is érdekesebb válik, mivel a tagok nagy része Biharmergye és Debreczen szültötte, kik a drága otthon nélkülözni levén kénytelen egymást keresik fel, hogy a remicintéket és együttérzés között kellemesen töltsek üres óráikat.

Ofenheim bünperéhez.

** Ezen Európaszerte nagy sensitív keltt-pör utolsó felvonása tegnapelőtt folyt le. Az esküdtészek kimondta ítéletét, melynek eredménye a tárgyalás utolsó napjai alatt történtek után elore sejtethő vala.

Az esküdtészek Ofenheimot nagy többséggel felmenté. Ez ítélet a kihirdetés után a szélrösa minden irányában világgá bocsátott.

Mi is vettünk róla táviratot, de az későn érkezett: szombati számközlő kimaradt.

Most már van alkalma a nagy közönségnek bírálat alá venni az ítéletet. Sokan bizonyára elélik az esküdték eljárását, sokan, vagy talán többen méltatják.

A „Pesti Napló“ idevonatkozólag tegnap számban ezt mondja: „Sok körülmény müködött közre Ofenheim javára. Az államügyész kénytelen volt a vad több pontját visszavonni, b. Hein elnök a trvszékre illetéketlen pressiót gyakorolt, Wittman elnök a pressiókat majdnem áldozatul esett. Banhaus miniszter, ki a pórt erőszakolta, épen a por által compromittaltatott s ő Felsőge által szabadságoltatott; e körülmények, melyekhez a bécsi sajtó egy része Ofenheim javára kifejtett működése járult, a bécsi közvéleményt a vádlott részére hangolták.“

Zártkörű álarzosból.

A bünbánás napjában kissé különösek tetszhetik, hogy — valaki parnassusi vágyakból heuszgó eszmétárházából — ly tárgyat, — egy zártkörű álarzosbáról értekezést válasszon ki. — és — Pégaznak roncsoltabbik szarnyából kitépett tokos tollával e témáról néhány szónak leírására vállalkozzék. Ily megjegyzéseket találkozhát e cikkkecske címzette s jöllehet méltán, — mert ki tudja, nem eső után vesszük-e fel a köpenyegét? — avagy: „sero sapunt Phryges!“ — „későn nött be a phrygiaiaknak feje lágya!“ mondhatják sokan.

Böcsánatot kérek, — nem. — Mert e témának megbeszélése még nem késett el, a menyiben az új modernban, mint jelenleg a t. közönség türelmének igénybevételével — tenni szándékomban van — még eddig nem történt. Emellették ugyan egyes felszólalások, ha jól emlékszem ezeltől pár évvel, a „Fővárosi Lapok“ debreczeni levelezője által, egy álarzos bálnak zártkörűben rendezése mellett, sőt egy ilyenek a közel jövőben létesülése illeto levelező által akkor jelentetett is, de mint látszik: a jámbor óhajánál egyéb eredményre nem juthattunk.

Most újabbak e lapok hasábjain a fővárosi levelek írja Leo által lett ez idea felelevenítve, ki rövid körvonalokban egy új álarzosbát miként rendezése iránt is tett említést.

Mint a magán társas-körökben járunk-kelünkben tapasztalhatók, ez eszmétől eddig sem idegenkedett a balközönségnek illeto része s csakis: kivétel, — a kezdeményezésre nézve nem volt vállalkozás. Mert hogy a farsangi idegy alatt évenként rendezetni szokott színházi nagy álarzosbák, melyek a színházi pénztár jövedelme érdekében nem zártkörűek, a publicum is különösen az ott szereplő maszkok válogatatlansága, sőt mondjuk ki ez utóbbiak nagy részének nem egészen tisztességes volta miatt, már régóta visszatetsztést szültek közönségünk műveltebb és előkelőbb részénél, s ép ez oknál fogva ez oldalról mint szemléltök is, még inkább mint álarzosok minél kevésbben voltak hajlandók részt venni, ez közönségünk dolga, s így a hálszó közönségnek műveltebbjei, nemesebbi izléssel megáldottjai, etekintetben folyvást kiélegetlen maradtak.

És hiába, bármennyire varjók is egyébként demokratikus érzelmektől dagadó belünk, e tekintetben a mielt közönségnek, kivált pedig hölgyeknek kénytelenek vagyunk igazat adni, mert e helyütt bizonyára jogosultabban lenne alkalmazható az egyszeri francia Marquis nönök az egyenlőség feletti következő tündöse: „az egyenlőség mindenesetre szép dolog; — nem lehetne azonban az ember mégis kissé inkább egyenlő, mint más?“

Annafogva legkevésbé sem csodálkozhattunk, ha ezen — már évek előtt megpendített eszme — most újabban felszínre kerülve, midőn a mulatságnak egy eddig nélkülözött új névelét kecsgett, és oldalról jötkönyvczél-lal lesz egybekapcsolható, a szépre, jóra és

nemesre fogékonyssággal bírók által, a lehető legnagyobb tetszéssel üdvözöletett, s annak keresztül viteie legközelebb kilátásba is lön helyezve.

Hogy a bönnek melyik napja lenne kitüzve e bálna, annak sokkal fontosabb kérdések is vannak; — ezek pedig: hogy hol tartatnék ez? — mily jötkönyv czéla, és kinek vagy kiknek rendezése alatt? — E kérdésekre röviden sorolom elő feleleteimet, nehogy a hosszadalmasság hibájába essem.

E zártkörű álarzos bái ahusvétii ünnepek után s így a négyleti közzsávra után jóval, és mindenesetre egy a négyleti buzgó elnökön — mint általában a többi intéző hölgyek szives közreműködésének reményében a bálterem alakított színházban tartatnék meg, — ugyanoly szabályok és módozatok mellett, — mint rendez elite-báljaink, melyszerint a páholysok és földszintre bemenet a hívott közönségnek lenne fenntartva, — a zártzék és karzat pedig a nagy közönség részére nyitvaték meg, — a mi a jötkönyv czélt illeti — melyre e bál jövedelme fordították, — nézetem szerint nem lehetne alkalmasabb valamit gondolni sem, minthogy fordítottassék a jövedelem — a nehez dökét átél — s még nehezebb esélyek előtt álló színházi pénztár javára. — Mert mint alkalmunk volt az e czéla kiküldött bizottság munkálata és terveiből meggyőződni, szegény színházi pénztárunknak nagyon csekéll állanak színházi actái, s középzsámítás szerint is majd 25.000 ftt deficitre van kilátás ez évben. — Minden eszközzel oda kell tehát törekedni, hogy e hiány kevesbítettessék, — épen azért úgy vélem, felesleges és irányban több szót kockáztatni és senki sem találhatja tévesztetnek azon indítványt, hogy fordítottassék a jövedelem egészen a színházi pénztár gyarapítására — illetve deficitjének apasztására.

Végre a rendezésre vonatkozólag legilletékesebbnek tartanám, ha színházunk jelenlegi intendánsa lenne a kezdeményező, ki is a színházi comitével vállvettve a legfényesebb eredménnyel oldaná meg a gordiuszi csomót, megmutatván hogy milyen lehet egy zártkörű álarzos bál.

A siker biztosítására nézve legcélszerűbb volna a rendező comitenák illetékes urakból mielőbb megalakítása és ezáltal a kibocsátandó aláírás ivenk mentől több résztvevő megnyerése; — a megívó leveleknek a vidéki intelligentiája részére is szétküldés stb. mely teendők a rendező biz. megalakulása után mintegy maguktól könnyen elintéztökök lesznek. — Az álarzosokra vonatkozó rendszabályok és eljárás megállapítása, — melynek a zártkörű fenntartása tekintetéből, minden álarzosban megjelenő alvettének — szintén a rendezőség feladatát képezzenti. — Egy szóval az eszme megért már annyira, hogy csak egy, az ügyiranti buzgalomtól áthatott és e tóren tekintélyben álló k e z e d e m e n y e z ő szükséges, hogy az ige tessék váljék. — Felhívjuk tehát a fentebb említett igen tisztelt urakat, a kezdeményező lépések megtételére, — és egy a színházi pénztár javára a tanczteremmel alakított színházban (tartandó zártkörű álarzos bál) létesítésének keresztül vitelére.

S z i n h á z i.

Vidéki hírek.

+ A pozsonyban megjelenő „Städtische Presburger Zeitung“ szerkesztője egyik cikkében következőleg ír „Dem Himmel sei geklagt, dass es mein Vaterland ist“ (Atok az ég, hogy ez (Magyarország) a hazám). Mintha bizony itt kötéllel tartanak vissza az embereket! Kívül tágasabb sőgor, ha belől nem tudsz kényér? — Kecskeméten N. P. és S. J. urak kártyázás közben filpofozván egymást — pisztoly párbajra mentek. A segítők azonban a pisztolyokat csak fojtással töltötték meg, s érő N. P.-ét is értesíték, ki S. lövése után — összeheszedés szerint lerogyott. S. roppantul megijedt, azt hitte hogy embert ölt, s csak akkor tért magához, midőn N. P. kijelenté hogy el, s még lőni is fog. Lőtt is és lövésére S. e szavakkal rogyott össze: „jaj meg vagyok love.“ Pedig a mint tudjuk a második lövés is vaktöltéssel történt. — Domahidn a leg híresebb verekedő és legerősebb legény bizonyos Czifra Ferke volt, a kitől az egész falu rettegett. Rövid idő előtt azonban egyszerre a legcsendesebb legámborabb ember lett belőle, a ki a légynek sem árt. Mindenki csudálkozott e változasan, míg végre rájötték, hogy Czifra Ferke nem is annyira Ferke, mint Francziska, s kilátásba helyezte a Czifra nemzetség egy új családtag születésének örömeiben részletetni. A legények most csak azt restellik, hogy ime az ő rettegett Herkulesük utóljára is egy fehéreséledl.

Debreczeni színház.*

+ Csütörtökön febr. 25-én adott a „Vasálarzos“ színjáték öt felvonásban. Irták D'Arnould és Fournier, fordította: Garai N. János. Egressy ur Gaston szerepében végre kiélegettette azon várakozást, melyet közönségünk vendégvételéhez fűzött. A második felvonásban, hol meg a gondatlan szerelmes ifjút személyesíté, s a barmadikban, midőn Gaston Párisba megy s ott megtudja származását, játéka nem volt teljes hatása, bár nem mondhatók, hogy gyengén sikerült volna; úgy tapasztaltuk, hogy e ket felvonás: vonatkozólag Egressy ur szerepét önálló fölfogás tárgyává tette, s ez kissé idegenszerűen tartóv. Szokva vagyunk ugyanis, különösen azon jelenetben, midőn Gaston a leveleiből születésének titkát megtudja, benne egy felhevült, nagyragyvárasra ébredt, büszke ifjút látni, míg Egressy ur bizonyára onnan indulva ki, hogy Gaston meglehetős együgyű nevelésben részesült, felhevülése bizonyos komikus színezetű kölcsönöz. Mintán a fölfogás mindenesetre jogosult, ha nem szűlt is nagyobb hatást, mi elismeréssel tartozunk a gondolkodó színezetnek, annál inkább, miután a következő két felvonásban oly művészettel játszott, alkantásként oly életet tudott önteni, melylyel mindenkit meggyőzött arról, hogy méltó utódja atyjának.

Jól tudjuk mit mondtunk e szavakkal. Mi soha sem tartoztunk gancsól meggyőzésnek nyilvánításától, valahányszor a színez játék arra okot ad

* E szemlék lapunk szombati számból térhiany folytán maradt ki. Szerk.

Ezt csak azon okból említjük meg, hogy Egressy ur mai játékára vonatkozó elismerésünk, dicséretünk valódi értékéről olvasóinknak annál világosabb fogalma legyen. Legkevésbé sem elfoglaltságából teszük tehát, midőn Egressy ur játékát tárgyához hasonlítjuk, — hanem legutóbbi fellépése alkalmával kifejtett művészeté alapján. Terünk sokkal csekélyebb, sem hogy kellő méltányolhasuk szerepének utóéletben sárga megoldott börsé részleteit. Midőn a szt. Margit szigetét börsé falai közt Marival (Törökne) találkozik, midőn hosszas szenvedésait panaszoja, vagy az álarzótól párpillanatra megszabadul, vagy midőn a lemondási okmány aláírását megtagadja, e jelenetekben valódi művészettel, s oly élethűséggel játszott, mi az elragadott közönség osztatlan tetszésnyilatkozatát méltán kiérdemelte. Törökne, Takács, Lenkei, Zöldi, Dósa tehetségűb mért sikerrel játszottak. Boránd Hermina fiatal halász szerepében egy dal oly tiszta hangyetelekkel énekel, hogy a meglepett közönség örömmel jutalmaz tapsaival. Hangjának var bizonyos kellemes hatásucensége, mi korá előhaladtával szép fejlődésnek indulhat, s mi a figyelembe vételt határozatlan megérdemli, méltánvó dolog volna e fiatal színészről legközelebb valamely könnyebb dalműben önálló szerepbe fölleptetni.

+ Szombaton febr. 28-án adott a Falurossa Tóth Ede 100 aranyalvó koszorúzó népszimnűve. A kitűnő szindarar meséjét budapesti levelezők a fővárosi előadások nyomán már megismertették olvasóinkkal, szükségellenek találjuk tehát annak újabb közlését s megjegyzéseinkkel csak is színeszünk játékára vonatkozólag élünk. A czimszerepben Szabó Bandi igen szép sikerrel játszott. Dalait kedvesen, szívezz szövelő, valódi magyaros zamattal éneklé, az elbusult nemeszvívű parasztlégény kitérőseit természetiben adta, s méltán kiérdemlé a közönség tapsait, valamint azon szép koszorút is, melyet első kilépésekor kapott. Az est sikerében Szabóval Törökne osztott, kinek Bátki Teresije felejthetetlen lesz a közönség előtt. Színházunk e kedves tagjának fellépésére vonatkozólag szerkesztőségünk gyakran jó azon helyzetbe, hogy kifogyván a megérdemelt dicséret szavaiból — játékaról, nehogy ismétlésekbe essék, legfeljebb pár elismerő szóval emlékeztethik meg. Reméljük a tisztelt művésznő ez eljárásunkat nem tekinti mellőzésnek, annál is inkább, miután tapasztalhatta, hogy valahányszor nagyobb szabású szerepben lép föl, játékaról mindannyiszor részletezve, s a művészi sikerrel megoldott helyekről elől méltánylatlan emlékeznük meg. Takács Feledi szerepében hasonlólag sok természetességgel, mondhatónk hibátlanul játszott. Boriska szerepét Rónai Mari játszta, s örömmel jelezük, hogy helyes fölfogással s helybellyel nagyon sikerült. Horváth baktejre oly törlömlesztett eredeti alak volt, melyhez hasonló alig hiszünk, hogy látott volna maga a nemzeti színház közönsége is. Egyűd játéka szintén sikerült volt, szerepe azonban rövidebb, semhogy valami nagy eredményt lehetne benne fölmutatni. Atalában az egész előadás nagyon összevágólag folyt, s minden szerepek a legjobb kezekben voltak, s minden szereplő igyekezett feladatának kellőleg megfelelni. Krecsányi Sarolta igen kedves Finum Rózi volt, csakhogy nem magyaros, ő e szerepe nagyon is „finum.“ Népdalait a közönség tapsait érdemelte ki, hanem erre ismét az a megjegyzésünk, hogy népdalokban vagyunk szokva, egy kissé kevesebb trillázásból, mint a menyit Krecsányi Sarolta szeret a dalába szöni. Játéka különben kifogástalan volt.

HELYI HIREK.

— Az 1875. mártius 4-én tartandó bizottsági közgyűlésnek tárgyai. Polgármesteri havi jelentés. 2. Ugyhátrány jegyzék. 3. Miniszteri leirat, mely szerint a felső léányiskola felállítására megrendeltetik. Ugyan e tárgyban a kir. tanfelügyelő átirata. 4. Miniszteri leirat az olasz kormány által Temesvárra kinevezett ügynök elismerése tárgyában. 5. Nagyvárad város átirata az államtudományi facultások részére megadandó szigorlat tartási jogosítvány iránti feirratának pórtólásért. 6. A helyb. ref. egyház választása a város részére iskolai czélokra átadandó telkek ügyében hozott intézést megismerése. 7. Kovács Lajos polgármester jelenléte a mult 1874-ik évi ügykezlés eredményéről. 8. Kovács Sándor tiszti ügyész 1/2 évi jelentése a város peres ügyeinek állásáról. 9. Dobray József magánlevéltári ügyvéd 1/2 évi jelentése a tanya és kaszáló örökösiti hátralek állásáról. 10. A fejeelmi választmány előterjesztése Munkácsy Dániel kap. hiv. fogalmazó ellen indított vizsgálót. 11. Simonffy Imre fokapitány válasza, hozzá R. Nagy Károly bírói felszólalás a rendőrség eljárása ellen intézett interpellatiorra. 12. id. Simon György volt városadára ellen számadásából folyó követelés tárgyában hozott ítélet tanács véleményéről. 13. Holes Mária helybeli lakos felfolyamodása háza telkének két részre osztása iránti tanács véleményéről. 14. Adókövető, jövedelmi s házasdó felszámolási bizottságokba tagok választása. 15. Pap Sámuel újárasi lelkész legeltetési ügyében tanács határozat. 16. A ref. egyház kérvénye a Sinai ház felépítéséhez szükséges anyagok megadatásért. 17. A csolnákó egytel kérvénye az általa használt föld környékén 2 1/2 hold földnek bére adása tárgyában.

+ A Jónász-vendégloben febr. 27-kén rendezett zártkörű tanczestélyen zavartalan átalános jökevény uraltott. A jelenlétnek nem igen akartak arról tudomást venni, hogy tulajdonképen jelenleg a bójt vezeklésre rendeltek grászkorát éljük, — a főlhasznó zene hangjai eifeledteték a megtérés nyugalmára lő szöszatát és mindenki a gondmélki feszletlen mulatság oltárán áldozott. A hölgyek kedves serege osztakozt a főriák jökevényben, legelőkelőbb bizonyítá azt egy „damenvalt“ keringő (böcsán) „Nyelvtör“ e szóra jó magyar kifejezést nem találunk hol a hölgyek pillanatra sem engedték nyugodni a kifáradt táncosokat. A jelenlét vendégek legnagyobb része az estély rendezésére vonatkozólag a végül együtt a legnagyobb tájékozatlanságban maradt. Anyit tudunk, mert tapasztaltuk, hogy a meghívott közönség városunk legelőkelőbbjei sorából tölt ki, hogy azonban a meghívott kik voltak, kik viselték a tetemes költségeket, arról legfeljebb némi fogalmunk lehet, de határozott tudomásul megvalljuk levegősbé sem bírnuk. Emlegetni hallottunk ugyan egy hely-

beli tekintélyes családot, — e család tagjai azonban a vendéglátás gyanuja ellen határozottan protestáltak. Bárki rendezte legyen azonban e mulatságot, míg egyrészt a titokban maradás sikerülése feletti meglepetésünknek kell kifejezést a d u n k. addig másrészt a jelenlétakkal együtt a kellemesen töltött est elveitét köszönetünket kell nyilvánítanunk. Az estélyt egy nem nyilvánosan működő dakör nehány darab jól sikerült éneklésével nyitotta meg, s csak ennek végével, mintegy két negyed tizenegy órakor kezdődött a tánc, mely rövid megszakítással reggeli 4 óráig tartott. A jelenlétközönség a legszebb emlékek távoztak e kiválóan sikerült kedves mulatságból.

— A debreczeni ipar és keresked. bank közgyűlése tegnap d. e. 10 órakor tartott meg a városbá nagy tanácsstermben. Alelnök Sesztina Lajos, annak előrebocsátása után, hogy Molnar György elnök betegsége által akadályoztatva van a megjelölés, megnyitja az ülést, s tudatja a közgyűléssel, hogy 76 egyén 996 részvényt, és pedig 579 szavazattal képvisel, melytől a közgyűlés szavazatképességét nyilvánítja. — Ezután Simonffy Sámuel ur mint felkért jegyző olvassa a választmány jelentését a lefolyt ülésekről. A jelentés a lefolyt ülésté fozmozanatait rövid szavakban felmutatja, s a részvényesek közt 24000 forint tiszta nyerevényes felosztást javasolja. Ez összegből egy-egy 80 fttal behizetett részvény után 8 ftt. azaz 10% jut osztalékkul. Jötkönyv czéla javosa a választmány adományozni 1) a deb. polg. körház részére 25 fttot, 2) a négyzeti árvalás részére 25 fttot, 3) a kereskedelmi körház részére 25 fttot, 4) az önkéntes tűzoltó-egylet részére 25 fttot. A közgyűlés e feljavolt jelentést helyeslő tudomásul veszi, s Gálócsy Gusztáv indítványára a fentemlített adományok közül még 25 fttot ajánl fel a budapesti honvédmenedékház javára, s az igazgató választmányának megadja az abszolutoriumot. — Aztán egy beadvány került szonyegre, melyet dr. Szikszay Szabó József és Gálócsy Gusztáv részvényesek nyújtottak be, — de a mely alaki hiányok és azon körülmény folytán, mert alapszabályváltoztatásra, mely azon beadványok elzöletot, nem volt e közgyűlés illetékes, nem volt érdemleg tárgyalható. s azt hosszasab vita után az indítványtevők azon kijelentéssel vonták vissza, hogy azt a jövő közgyűlésre a szükséges módosításokkal bonyújtandják. — A legelső három választmányi tag kilépé. Sesztina Lajos és Kékényessy Imre újból beavaszattak, s új választmányt tagult Tóth István választatott be. — A választás mint korolánk Tamassy Károly igen tapintatosan vezette. — Számvizsgálókul a folyó évre megválasztottak: Novelli Ede, Deuts Jakab, Strelszky Manó. A közgyűlés aztán a korolánkhoz közzentet szavazta, s a jegyzőkönyv hiteltesítésével dr. Szikszay Szabó József, Buzás Pált és Kovács Ferenc tanárt megbizva, 1/2 órtkor osztott szét.

— A debreczeni polgári kör 1875. évi febr. 28-án tartott tisztújító közgyűlésén megválasztottak: elnökök Csáky Gergely, alelnökök Sikk Lajos, jegyzőkké: Fiók Vincez, Hajdu István, ügyvédök Nagy Ferencz, pénztárnokká Szabó József, könyvtárnokká Herczeg János, gazdává Bogнар György.

— Korszolayverseny. A korszolayozogylet által rendezett ez idei verseny tegnap délután igen szép és válogatott uri közönség jelenlétében a legsikerültebben ment végbe. A szép számú elegans hölgyközöng é a versenyt előzőleg már egy jó félórával minden néven nevezhető ülőhelyet elfoglalt, s végül meg a számkák is ülőhelyt gyanant lettek elfoglalva. A verseny fél 4 órakor vette kezdetét. Az első futás a 20 francos arany egyletti díjra történt. Jelenkezett 4 versenyző, futottak mind a négyen, és pedig Krausz Károly, Hollósy Lajos, Budaházy Endre és Rickl Antal urak. Krausz Károly az egyletti díj nyertese mingyárt kezdetben kivált s mintegy 6-8 ól éonyt nyerve, folyton vezetett, s minden baleset nélkül nyert. Két futó az első kanyarulatnál egyszer bukott fel, s lemaradt. Másodiknak, pár elése után Budaházy Endre érkezett be. A közönség a nyertes, ki már két 20 francos arany futót össze, harsányan megjelente. — A második futam a férfiak versenyé volt. Jelenkeztek nyolozan. Futott mind. É s pedig: Polonyi Andor, Kepes Géza, Fábrý János, Ajtay Sándor, Guttman Armin, Gyürky Sándor, Pércly Zoltán, Hoffmann Sándor. — Kezdetben azonban kivált Gyürky Sándor s 15-20 ól éonyt nyert, s gyozelme biztos is, ha azon ommissus kanyarodásnál hanyatt nem vágódik, a mikor is Fábrý János vette át a vezetést, s a 10 francos arany díjat igen könynyen nyerte meg. Másodiknak Ajtay Sándor érkezett. Többen elsiklottak, s nagy részben lemaradtak a pályáról. — A hölgyek díjára négy hölgy jelentkezett. Indult mind a négy De egy az indulásnál elsiklott, s lemaradt. Az első díjat (gyönyörű ércz bonbonniere) igen szépen Slezak Irma k. a. nyerte; a másodikat bronz éjjeli lámpát M a y e r M a r i k. a., a harmadikat fayence vázát Csapó Etelka k. a. — Hogy díjenzet volt elég, az képzelték. Végül a 14 év alóli fiúk versenyé követezött. Jelenkezett és indult nyoloz fiu, u. m. Leipold Ernő, Keresztszegi Endre, Somogyi József, Kramer Gyula, P. Nagy Árpád, Deverka József, Reke Kálmán. Ez is igen érdekes futás volt. Keresztszegi jól indult, de szabályellenes kerülöt tévén, lemarasztatott, ekkor Leipold Ernő vette át a vezetést, s könynyen nyert. Deverka József mint második a tétet mentette meg. A jutalom egy 2 forintos tallér volt. A verseny alatt Oláh Jozsi remekül buzta, — s verseny után még egy korszolayos négyes követezött, s a társaság 5 óra tájban igen elégtelen oszlott szét.

+ Bory Béia pusztabánházi földbirtokos tollából egy 13 lapra terjedő rőpirat küldetett szerkesztőségünkhoz. A szerző czéla a környékbeli 8-9 község s 70-80 földbirtok gazdasági viszonyai rendezése czéljából egy Gazdálk tarsulatot elhelyeztetni alakítani. Az egytel feladata lenne a szegedményes családok, s napszámokk iztetésének szabályozása a dézsma részé javítása, közmunka váltás s adóügy rendezése, nemkülömben egy cselőnésgyőző és nyugdíj egytel felállítás. E rőpiratot ajánljuk nemcsak az ottani, de városi gazdaközönségünknek is figyelembe.

Már érkeznek a városi tanácsbhoz azon helybeli lakosok folyamodványai, kik házaikat a f. évi pünkösdtől a jövő 1876. évi pünkösztig

terjedő időre a természetbeni katona-tartás kötelezettsége alól pénzzel megválthatni kérelmezik; mely körülményt az illetők figyelemzetése czéljából jónak látuk köztudomásra hozni.

** Szabó József színházunk derék titkáranak betegségi állapota aggasztó mérvet öltött, Szivből kívánjuk teljes felgyógyulását.

** Id. Csáthy Károlyt városunk egykori főbíráját újabb gyász érte. Alig tette sárba reterett fiát, az oly korán elhunyt tehetséges fiatal ügyvédet Gézát, s már újra megrondító csapás érte, elvesztvén forrón szeretett hitvesét, ki hosszas gyengékdedés után az elmúlt nap éjjelén, Budán örökre elszenderült. A mélyen megsomorodott családunk adjon az ég vigasztalást, az elhunyt földi részének pedig adjon csendes nyugodalmat az anyaföld öleiben!

** Taborszky és Parsch hangjegykereskedők kiadásában újabb megjelent: „Tudod-e te barna kis lány“ népdal, zongorára írta Tisza Aladár. Ára 60 kr.

— A belső rőzsebiztos működése márcz. 10-ik napján beszüntettetik, s felhivatott a lakosság házakanti hirdetés útján, hogy fellelmenyét ez ideig váltása ki, mert az ezen időn tul ki nem fog adati.

** Nem mulathik el egyetlen vasnap, hogy a csapszéknek lösei ne kérkedjenek azzal, hogy ki a legény a csárdában, mely víztázei viszketeg rendszeren megtemri aztán számukra a babért, csakhogy annak virulásában egyedül a rendőrség gyönyörködhetik.

— Hirdetmény. A választási törvény 42. §-a alapján értesítettnek az országgyűlési képviselő választásra jogosult városi lakosok, hogy az összeíró küldöttségek által bejerteszett névsor nyomán a választók ideiglenes betűiendes névjegyzéke a központi választmány által összeállított, mely névjegyzék a városbázi kistanczstermben folyó évi márczius hó 1-ső napjától kezdve közzemlére kitétetik, hol is reggeli 8 órától 12 óráig a névjegyzék mindenki megtekintheti, — délután 2 órától 6 óráig pedig egy előjárósági tag jelenlétében lemasolhatja, felszólamlását a kitéfelt követő 10 nap alatt, vagy is f. é. márczius 10-ig beadhatja. A beadott felszólamlások ugyanott a névjegyzékek mellett kitéve bárki által megtekinthetők, s az azokra netalán teendő észrevételek f. évi márczius 20-ik napjig beadhatók lesznek. Ugy a felszólamlásokat, mint az azokra tett észrevételeket, a központi választmányhoz intézve írásban a Polgármesterhivó helyetteséhez kell benyújtani; — megemlítettvén, hogy mindenkinek jogában áll azon választókörleltében, melynek névjegyzékében felvetetett bármily jogtalán felvetél, vagy kihagyás miatt ugy saját mint más személyt illetoleg felszólalni. A választók betáradés névsora — uszterként elkölönítve — egyszerre mint a városbázi közzolapokra is kifüggesztetik. Kelt Debreczenben a központi-választmányunk 1875. febr. 23-án tartott üléseből. — Csuska János, m. k. közp. v. jegyző. Kovács Lajos, m. k. közp. v. elnök.

Délutáni posta.

— Az új miniszterek ma az illeto párt-körökben fognak referálni, s legközelebb — valószínűleg holnap — a Hungáriában tart a két coaléit párt értekezletet. Az új kabinetet a felsőg ma fogadta, s a felesleket nem mint első cikkekben irtuk, ma, hanem holnap fog megörtönni. Ezek szerint aligha lesz előbb ülés az országbázbán szerdán délelőtnél. A miniszterium tegnap este fél 6 órakor alakult meg, majdnem 4 és fél óráig át tartott értekezés után, melyben az új kabinet összes tagjai részt vettek.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás Quinet Edgar az „Uj szellem“ czimű művére. Azt hiszem, Quinet Edgar művelt ember előtt dicséretre, vagy ismertésre nem szorul. Gyönyörű munkája: „A forradalom“ gr. Károlyi Tibor fordításában közkezen áll. Az „Uj szellem“ semmivel sem fölébb hátrább amannál.

Quinet e legújabb s rövid időn három kiadást irt, műveiről több hazai lap már a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott. Azt hiszem, csak szolgálatot tesz vele a magyar közönségnek, ha azt lefordított. Az „Uj szellem“ következő hét könyvre van felosztva, 1-ső könyv: Az értelmi és erkölcsi világ eredete. 2-dik könyv: A társadalmi pszichológia. 3-dik könyv: Az új szellem a politikai tudományokban. 4-ik könyv: Az új szellem a történelemben. 5-dik könyv: Az új szellem az irodalomban. 6-dik könyv: Az új szellem a bölcsészettben. A kétszögbeesés bölcsészete. 7-dik könyv: Az új szellem a bölcsészettben. Felelet a kétszögbeesés bölcsészettben. Quinet ugy kívánja, az utolsó művét tekintetni, mely mintegy magvát, összegét képezi eddigi és irodalmi működésének.

Az „Uj szellem“ 14-16 sűrűn nyomott íven fog áprillist megjelenni. Csinos kiállításra gondolt fordítunk.

Előfizetést ára 2 ft. Az összeg (legzöld-szerűbben postai utalványal) a kiadók Lafite és Elsner könyvkereskedésbe, legkésőbb márczius végeig beküldendők.

Pokorny Jenő. Lafite és Elsner, könyvkereskedők, bécsiutca 6. sz. Az „Uj szellem“ kiadója.

Felolós szerkesztő: Szabó Antal. Főmunkatárs: Hamar László.

nyilator.

Hálával kell megemlitenünk a nagyérd. közönségnek, hogy a városunkban létező 1-ső debreczei asztalos tarsulat méltóan tölti be nevét, üzletünkben tett asztalos munkákat oly gyorsan, s mondhatjuk ritka izléssel végezvén be, így tarsulatnak csakis köszönettel tartozunk, s bátran elmondhatjuk, sokat veszt minden ember, ki bármely vállalatnál új tarsulat melloz.

Kelt Debreczenben, 1875. febr. 26.

Kazintzi és Tarsa. *) E rovart alatt közöltekert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.